Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (sediul Central) (jud. Cașcaval Andrei)
Dosarul nr. 2r-1675/24
2-24050518-02-2r-28052024

D E C I Z I E

04 iunie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența sa:
Președintele ședinței, judecător Panov Ana
Judecătorii Malîi Ala
Cojocaru Olga

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către *****,
în cauza civilă, la cererea înaintată de către ***** *****, privind aplicarea măsurilor de protecţie pentru victima violenţei în familie, formulată împotriva pretinsului agresor *****,
împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 08 mai 2024, prin care cererea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 08 mai 2024, ***** *****, s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere prin care solicită aplicarea măsurilor de protecţie pentru victima violenţei în familie.

În motivarea cererii a indicat că începând cu anul 2018 până la momentul actual, concubinul ei *****, sistematic aplică față de ea și copiii ei minori ***** violența fizică și psihică. De mai multe ori, a scris plângeri la IP Anenii Noi, pe care însă le retrăgea din motiv că dorea păstrarea relațiilor de familie, iar agresorul își cerea scuze și ea îl ierta, fapt ce poate fi confirmat inclusiv de reprezentantul IP Anenii Noi.

A învederat că începând cu luna februarie 2024, concubinul ***** cu care are doi copii minori comuni: Ș*****0 și *****, a maltratat-o în prezența copiilor minori, aplicându-i lovituri corporale cu pumnii și picioarele, după care a amenințat-o cu vătămarea gravă a integrității corporale, a alungat-o din casă și i-a interzis să locuiască în apartamentul dat, care de fapt aparține mamei sale ***** Galina (tel. 061046054), precum și orice întrevedere cu copiii ei minori, pe care i-a speriat că îi va duce la internat și nu vor pleca la școală dacă vor discuta cu ea.

A relatat că a apelat de mai multe ori la asistentul social Baciu Ecaterina din cadrul Primăriei Chetrosu pentru a fi luate măsuri cu tatăl copiilor, care aplică violența fizică și psihică față de mamă și copii, însă i se propunea alte măsuri decât cele eficiente, fiindcă violența din partea concubinului nu a încetat, ci din contra s-a intensificat, astfel încât a fost nevoită să părăsească locul ei de trai unde locuia împreună cu copiii și să-și găsească o gazdă.

A subliniat că, la moment, în procedura instanței se află spre examinare materialul înregistrat în R-2 al IP Anenii Noi nr. 0680 din 08.02.2024 și procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 190267 care a fost întocmit în privința agresorului ***** pentru fapta contravențională prevăzută de art. 78^1 Cod contravențional, după indicii calificativi -

violența în familie, adică maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Astfel, în scopul preîntâmpinării pericolului asupra securității vieții și sănătății victimei ***** *****, deoarece agresorul *****, prin comportamentul său singur și-a creat premise pentru aplicarea față de el a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01 martie 2007, statului îi revine obligația pozitivă de a acționa în scopul garantării dreptului la respectul vieții private și de familie, protecției efective împotriva violenței în familie.

Ținând cont de caracterul social grav al violenței în familie, comportamentul agresorului, care fiind avertizat de către organele de drept în privința comportamentului său, continuă să se manifeste violență, în acest fel, menținându-se pericolul că ***** și în continuare va avea același comportament, afectând integritatea fizică și psihică a concubinei sale și copiilor minori, respectiv în scopul de a asigura victimelor ***** ***** și copiilor minori dreptul la o viață fără violență.

Prin urmare, victima ***** ***** solicită emiterea ordonanței de protecție pe o perioadă de 3 luni în privința ei și a copiilor minori comuni ***** *****, cu următoarele măsuri:

a). A-l obliga pe ***** de a stea departe de domiciliul și locul aflării lui ***** ***** și a copiilor minori comuni la o distanță ce ar asigura securitatea lor, dar nu mai puțin de 100 metri, excluzând și orice contact vizual cu victima ***** ***** și cu copii minori ***** *****;

b). A-i interzice lui ***** de a contacta prin telefon, corespondență poștală sau în orice alt mod, inclusiv indirect prin intermediul rudelor sau cunoștințelor, pe ***** ***** și pe copiii minori ***** Valeria, Șavga Aliona și Șavga Daria;

În cadrul ședinței de judecată victima ***** ***** a susținut cererea și menționat că față de ea a fost aplicată violența fizică în februarie 2024 și sistematic se aplică violență psihologică față de ea de către concubinul *****, solicită aplicarea măsurilor de protecție pe perioada maximă de 3 luni, inclusiv față și de copii.

Apărătorul Burduja Victoria, a susținut demersul înaintat, din declarațiile victimei și înscrisurile prezentate se indică la faptul că are loc violență și victima și copii săi are nevoie de protecție pe perioada solicitată de 3 luni.

Agentul constatator Nogailîc Ion, reprezentant al IP Anenii Noi, în ședință de judecată a lăsat la discreția instanței soluționarea cererii date, menționând că a fost înregistrat material despre aplicarea violenței în privința victimei, însă în privința copiilor nu s-au constatat astfel de fapte, dimpotrivă a fost sesizat un caz de violență din partea victimei față de fiica mai mare, la moment există litigii între părți cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și stabilirea graficului de întrevederi.

Agresorul *****, în şedință de judecată, a declarat că nu recunoaște cele invocate și solicită să fie respins demersul, menționând că pretinsa victimă întrebuințează băuturi alcoolice împreună cu actualul concubin și agresează copii minori.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 08 mai 2024, s-a admis parțial cererea înaintată de către ***** *****, privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victima violenței în familie.

S-a stabilit pentru ***** *****, născută la 10.04.1985, n/i 2004025101722, domiciliată în *****, r-nul Anenii Noi, pentru o perioadă de 2 (două) luni, următoarele măsuri de

protecție a victimei violenței în familie, de la acțiunile agresorului *****, născut la 23.11.1983, n/i 2001025222147, domiciliat în *****, r-nul Anenii Noi, și anume obligându-l pe ultimul:

- să părăsească domiciliul comun pe adresa *****, r-nul Anenii Noi;
- să stea departe de locul aflării victimei ***** ***** la o distanță de minim 100 metri și de a exclude orice contact vizual;
- de a nu contacta telefonic pe victima ***** *****, prin corespodență poștală sau prin orice alt mod.

S-a dispus monitorizarea electronică a agresorului ***** în vederea asigurării executării ordonanţei de protecţie.

S-a expediat copia ordonanţei pentru supravegherea îndeplinirii măsurilor de protecţie stabilite de instanţa de judecată, Inspectoratului de poliție Anenii Noi, iar asigurarea instalării şi conectării utilajului de monitorizare electronică a agresorului se pune în sarcina Biroului de probaţiune Aneni Noi, în condiţiile Hotărârii Guvernului RM nr. 1322/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor.

S-a explicat victimei și agresorului că măsurile de protecție pot fi revocate odată cu dispariția pericolului care a condiționat luarea acestor măsuri și pot fi prelungite în cazul unei cereri repetate sau al nerespectării condițiilor prevăzute în prezenta ordonanță de protecție.

În rest, cererea lui ***** *****, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 22 mai 2024, ***** a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a încheierii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 08 mai 2024, cu pronunțarea unei noi încheieri prin care să fie respinsă cererea înaintată de ***** *****, privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victima violenței în familie.

În motivarea recursului a indicat că, consideră încheierea neîntemeiată și posibil de a fi casată pe motiv că, concluziile expuse în încheiere sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind aplicat greșit și eronat normele de drept procedural.

Relevă că, cererea depusă de ***** ***** nu întrunește condițiile stipulate în art. 278^6, Cod de procedură civilă și este contrară prevederilor legale menționate, iar afirmațiile pretinsei victime nu corespund adevărului.

Astfel, ***** ***** nu a specificat în cererea sa circumstanțele actului de violență,intensitatea,durata,consecințele suportate și nici nu le-a putut invoca,datorită faptului că eu n-am întreprins în privința ei careva acte de violență.

Totodată indică că, contrar prevederilor art.278^6 Cod de procedură civilă instanța de judecată n-a solicitat de la organul de asistență socială prezentarea unui raport de caracterizare a familiei și a presupusului agresor. Aceste acte anexate la recurs, infirmă concluzia instanței, și au o importanță decisvă pentru examinare justa și obiectivă a cererii lui Cateeva *****.

Menționează că, conform procesului verbal al echipei multidisciplinare a Administrației Publice Locale al *****, raionul Anenii Noi din 22.02.2024 cu implicarea organului de asistență socială de la locul de trai se atestă, că intimata servește alcool, fiind în stare de ebrietate este agresivă, copii sunt neglijați. Totodată, fiica intimatei a declarat comisiei că eu el nu este violent cu mama ei și n-a lovit-o, iar cu concubinul actual Moiseev Victor, ***** ***** se ceartă des, împreună consumă băuturi spirtoase apoi se ceată și devin violenți, se amenință, se maltratează.

Potrivit anchetei sociale întocmită de asistentul social comunitar com. Chetrosu Corgan Ecaterina s-a stabilit, că ***** ***** este consumatoare de alcool, fiind în stare de ebrietate

maltratează copii, fiindu-i stabilită interdicție să nu se apropie de copii timp de 5 zile, pe când el este caracterizat pozitiv ca un părinte care își îndeplinește obligațiunile părintești și creează condiții necesare pentru educația și dezvoltarea copiilor, care sunt atașați de el.

Menționează că, prin hotărârea judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) a fost încetat procesul contravențional intentat în privința sa, privind săvârșirea contravenției prevăzute de art.78[1] din Codul contravențional, din lipsa faptului contravenției imputate.

De asemenea relevă că, în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat să fie asistat de un avocat, însă instanța tacit i-a refuzat solicitarea, încălcându-i dreptul la apărare consacrat în art.26 din Constituția Republicii Moldova, cât și dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art.6 §1 CEDO

Respectiv nu și-a realizat în mod efectiv dreptul la apărare și nu a prezentat instanței actele anexate la recurs care dovedesc cu certitudine că el nu a săvârșit acte de violență în privința intimatei, iar afirmațiile Cristinei ***** sunt neîntemeiate și neadevărate.

Solicită admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 08 mai 2024 cu adoptarea unei decizii privind respingerea cererii înaintată de ***** ***** privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victima violenței în familie.

În conformitate cu prevederile art.425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cum rezultă din materialele cauzei, încheierea primei instanțe a fost emisă la data de 08 mai 2024, cu participarea recurentului, iar recursul a fost depus la 22 mai 2024. Respectiv, Colegiul judiciar constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art.424 alin.(1) din Codul de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților. Iar potrivit art. 428 alin.(1) CPC, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Analizând argumentele cererii de recurs prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente speței, Colegiul conchide că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, din motivele expuse în continuare.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01.03.2007 (în continuare Legea nr. 45/01.03.2007) stabilește că prevenirea și combaterea violenței în familie fac parte din politica națională de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică. Pentru consolidarea, ocrotirea și sprijinirea familiei, pentru asigurarea respectării principiilor fundamentale ale legislației cu privire la familie, recunoscând faptul că realizarea egalității de gen între femei și bărbați constituie elementul-cheie în prevenirea violenței asupra femeilor, faptul că violența în familie afectează femeile în mod disproporționat, dar și faptul că și copiii și bărbații pot fi de asemenea victime ale violenței.

Potrivit art. 3 alin. (1), alin. (2) lit. b) din Legea nr. 45/01.03.2007, subiecți ai violenței în familie sunt agresorul și victima membri ai aceleiași familii. Membri de familie, în sensul prezentei legi, sunt în condiţia de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorţ, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, în privinţa cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, persoanele care se află ori s-au aflat în relaţii asemănătoare celora dintre soţi (concubinaj).

Potrivit art. 5 din Legea nr. 45/01.03.2007, prevenirea și combaterea violenței în familie se efectuează pe următoarele principii: a) legalitatea; b) egalitatea și nediscriminarea; c) confidențialitatea; d) accesul la justiție; e) protecția și securitatea victimei; f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.

În conformitate cu art. 278^7 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, o încheiere prin care admite sau respinge cererea.

Din materialele dosarului instanța de recurs reține că, părțile s-au aflat în relații asemănătoare celora dintre soţi (concubinaj), prin urmare sunt membrii ai familie, în sensul Legii nr. 45/01.03.2007.

Astfel, invocând că este agresată fizic și psihic de către fostul concubin *****, ***** ***** a depus în instanță cerere privind eliberarea ordonanței de protecție împotriva acțiunilor agresorului, în privința sa și a copiilor săi.

Prima instanță a constatat temeinicia cererii, dispunând admiterea parțială a acesteia cu stabilirea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie pentru ***** *****, soluție pe care Colegiul judiciar o consideră eronată din următoarele.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) al Legii cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie nr. 45 din 01 martie 2007 (cu modificările ulterioare), victimei i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor legitime.

Art. 2 din Legea enunțată (cu modificările ulterioare) definește violența în familie ca acte de violenţă fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepţia acţiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv ameninţarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privinţa altui membru al aceleiaşi familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral, iar, violenţa fizică constituie ,,vătămarea intenţionată a integrităţii corporale ori a sănătăţii prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înţepare, tăiere, ardere, strangulare, muşcare, în orice formă şi de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acţiuni cu efect similar”.

În conformitate cu art. 278^7 Cod de procedură civilă, coraborat cu art. 15 alin.(1) al Legi enunțate supra, instanţa de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecţie, o încheiere prin care admite sau respinge cererea. În cazul admiterii cererii, instanţa emite o ordonanţă de protecţie, prin care aplică agresorului una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) obligarea de a părăsi temporar locuinţa comună sau de a sta departe de locuinţa victimei, fără a decide asupra modului de administrare şi dreptului de dispoziţie asupra bunurilor;

b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanţă ce ar asigura securitatea victimei, excluzînd orice contact vizual cu ea sau cu copiii acesteia;

c) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondenţă sau în orice alt mod, cu victima sau cu copiii acesteia, cu alte persoane dependente de ea;

d) interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, locul de studii al copiilor, alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează;

e) obligarea, pînă la soluţionarea cazului, de a contribui la întreţinerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;

f) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere, dacă o asemenea acţiune este determinată de instanţa de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenţei sau pentru eliminarea ei;

g) limitarea drepturilor în privinţa bunurilor comune cu victima;

h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;

i) interzicerea de a păstra şi a purta armă.

În temeiul alin. (3) al aceluiaşi articol, măsurile de protecţie prevăzute la alin.(1) se aplică pe un termen de până la 3 luni.

Iar potrivit art. 278^8 din Codul de procedură civilă, termenul măsurilor de protecţie poate fi prelungit de instanţa de judecată la cererea repetată ca urmare a comiterii faptelor de violenţă în familie în primul termen de aplicare a măsurilor de protecție sau ca rezultat al nerespectării condiţiilor prevăzute în ordonanţa de protecţie ori dacă, la expirarea termenului de aplicare a măsurilor de protecţie, asupra victimei se menţine pericolul de a fi supusă violenţei sau altor acţiuni ilegale din partea agresorului.

La cererea întemeiată a victimei, instanţa de judecată poate revoca măsurile de protecţie aplicate, asigurându-se că voinţa victimei este liber exprimată şi că nu a fost supusă presiunilor din partea agresorului.

Colegiul judiciar reţine ca fiind neîntemeiată concluzia instanţei de fond, cu privire la necesitatea admiterii cererii depusă de ***** ***** privind eliberarea ordonanței de protecție, având în vedere că, în speţă instanța de recurs nu a stabilit că aceasta este supusă agresiunii fizice și psihice din partea lui *****.

Instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată cererea de recurs declarată de către *****, or, concluzia instanței de fond cu privire la admiterea cererii depusă de ***** ***** cu privire la eliberarea ordonanței de protectie este bazată în exclusivitate pe declarațiile acesteia, care susține că este supusă violenţei fizice și psihice din partea fostului concubin *****.

Potrivit art. 278^6 alin. (3) din Codul de procedură civilă, declaraţia independentă a victimei este suficientă pentru emiterea ordonanţei de protecţie <u>în caz de pericol iminent de comitere a violenţei fizice.</u>

Astfel, Colegiul judiciar reține că scopul eliberării ordonanţei de protecţie, în cazurile de violenţă în familie, constă în prevenirea unui risc real şi imediat pentru viaţa sau sănătatea victimei, în asigurarea de urgenţă a protecţiei victimei, în preîntâmpinarea unor noi acte de violenţă asupra victimei sau asupra altor membri ai familiei, precum şi în prevenirea distrugerii bunurilor victimei, a averii comune a familiei.

Or, măsurile de protecție prevăzute de art. 15 alin. (1) al Legii cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie nr. 45 din 01 martie 2007, constituie o măsură excepțională, menită să apere victima violenței în familie împotriva acțiunilor agresorului, prin instituirea față de acesta a unor limitări.

Cu referire la cele ce preced, Colegiul judiciar reține că, scopul eliberării ordonanței de protecție constă în prevenirea unui risc real și iminent, în preîntâmpinarea unor noi acte de violență asupra victimei. Prin urmare, examinând cererea cu privire la eliberarea ordonanței de protecție, instanța va analiza probele administrate și va dispune aplicarea măsurilor de

protecție doar în cazul în care se va constata cu certitudine faptul aplicării violenței și riscul real, iminent de repetare a actelor de violență.

Astfel, Colegiul judiciar consideră că aceste limitări nu pot fi aplicate în cazul în care nu este probată iminența unui pericol de aplicare a violenței în familie, contrariul însemnând limitarea nejustificată a drepturilor persoanei, inclusiv a celor ce rezidă din raporturile de familie.

În acest punct de analiză Colegiul notează că, prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 16 mai 2024, a fost încetat procesul contravențional intentat în privința lui *****, privind săvârșirea contravenției prevăzute de art. 78[1] din Codul contravențional, din lipsa faptului contravenției (f.d.39-42).

De altfel, la materialele cauzei lipsește vreo probă, ce ar indica la faptul aplicării violenței, precum și existența pericolului real și iminent din partea lui ***** în raport cu ***** *****, întrucât din înscrisurile administrate la materialele cauzei nu se atestă careva conduită violentă din partea pretinsului agresor.

Totodată, Colegiul conchide că, simplul fapt al relațiile tensionate dintre foștii concubini nu necesită implicarea autorităților statului. Cu atât mai mult că, nu a fost dovedită agresiunea psihologică și comportamentul violent al lui *****. Astfel, nu s-a constatat un pericol asupra securității vieții și sănătății pretinsei victime ***** *****.

În acest sens, instanța de recurs specifică că instituția aplicării măsurilor de protecție victimelor violenței în familie nu poate fi folosită de părți drept mijloc de răzbunare între acestea, or este evident că la caz, între părți există divergențe în ceea ce privește determinarea domiciliului copiilor și stabilirea graficului de întrevederi.

Pornind de la aceste raționamente, Colegiul conchide despre netemeinicia cererii de eliberare a ordonanței de protecție, și aceasta pentru că, în condițiile speței, aplicarea măsurilor de protecție nu este justificată.

În cumulul celor relatate, Colegiul conchide că pretinsa victimă ***** ***** nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în justificarea cerințelor sale. Or, argumentele acesteia se combat prin constatările faptice descrise mai sus, raportate la prevederile legale incidente speței.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să confirme circumstanțele invocate în cerere și anume comportamentul violent și perpetuu al lui *****, Colegiul judiciar conchide că instanța de fond neîntemeiat a dispus aplicarea măsurilor de protecție.

Din aceste motive, Colegiul judiciar va admite recursul, va casa încheierea primei instanțe și va emite o încheiere nouă de respingere a cererii de eliberare a ordonanței de protecție.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 426 alin. (3), art. 427 lit. c), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 08 mai 2024 și se emite o încheiere nouă prin care:

Se respinge cererea depusă de ***** ***** privind aplicarea măsurilor de protecţie pentru victima violenţei în familie.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Panov Ana

Judecătorii Malîi Ala

Cojocaru Olga